

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15 и 154/15), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О

ЗА МЕДИЦИНСКОТО ЗГРИЖУВАЊЕ ПРИ ХРОНИЧЕН ФАРИНГИТИС

Член 1

Со ова упатство се утврдува медицинското згрижување при хроничен фарингитис.

Член 2

Начинот на згрижување при хроничен фарингитис е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при хроничен фарингитис по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-9779/1
25 септември 2015 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

ХРОНИЧЕН ФАРИНГИТИС

МЗД Упатства

Последен пат е ажурирано на: 07.05.2010 © Duodecim Medical Publications Ltd

Важно

- Хроничниот фарингитис ретко претставува изолирана болест; потребно е да се елиминираат факторите кои предиспонираат кон одржување на инфламацијата

Причинители на хроничен фарингитис

- Надворешни фактори
  - Сув и загаден воздух
  - Пушење и пасивно пушење
  - Мукозна иритација
  - Индустриска прашина и хемикалии
  - Лекови (вклучително и локални лекаства)
  - Алкохол
  - Алергени
  - Радиотерапија
  - Експесивна употреба на гласот (бучна средина)
- Внатрешни фактори
  - Инфекции на назалните каверни и параназалните синуси
  - Болести на езофагусот и на желудникот (гастроезофагеален рефлукс)
  - Хронична назална опструкција и дишење на уста
  - Инфекции на усната празнина и забалото
  - Хроничен или рекурентен тонзилитис
  - Хронични инфламаторни белодробни заболувања
  - Хормонални нарушувања
  - Неправилна употреба на гласот
  - Структурални фактори (широк фарингс и сл.)
  - Системски заболувања

Наоди

- Клиничките знаци се варијабилни.
- Во катаралниот облик на заболувањето преовладува оток на мукозата и еритем. Можна е елонгација и оток на увулата. Честопати ова сугерира на тенденција кон хрчење и можна појава на слип апнеа синдром ([Види го упатството: Апнеа во тек на спиење](#)).
- Во случаи на хипертрофичен фарингитис се јавува зголемување на лимфатичното ткиво во целиот фарингс. Во некои случаи може да се најде наод на акцесорно лимфно ткиво зад непчените лаци.

- Кај сувиот фарингитис мукозата е истенчена, а во некои случаи и кератинизирана. Фарингсот е широк и може да е наод на засушен, смрдлив мукус.

Третман

- Потребата од третман зависи од симптомите на пациентот: болка, чувство на затегање или чувство на застој при голтање, потреба од подголтување, прочистување на грлото, хрчење, засипнат глас, смрдлив мирис од устата, горушица и симптоми на рефлукс.
- Неопходен е детален преглед на пациентот, со цел исклучување на карцином, кој е често асоциран со овие симптоми.
- Идентификацијата на факторите кои придонесуваат за одржување на фарингитисот честопати бараат време, како и соработка со пациентот.
- Назалното дишење се подобрува со употреба на деконгестивни лекаства.
- Неопходна е елиминација на иритацијата, предизвикана од гастични секрети.
- Постанзална секреција, односно наод на мукус на задниот ѕид на грлото укажува на инфекција на носот или на параназалните синуси: неопходна е нивна евалуација и соодветен третман.
- Континуираното прочистување на грлото, како и надрознителната кашлица може да се третираат со навлажнување на фарингсот.
- Навлажнувањето на воздухот доведува до намалено сушење на фарингсот, кое, пак, е потенцирано во простории со централно греење.
- Со цел преземените мерки да имаат ефект, неопходно е да се престане со пушењето.
- Тонзилектомијата може да има ефект, но не е тераписки избор во случаи со сув фарингитис.
- Употребата на лубрифицирачки или навлажнителни капки за нос или спрејови честопати имаат ефекти во случаи со сув фарингитис. Гаргара на грлото овозможува отстранување на мукусот кој е залепен за фарингсот и го намалува лошиот мирис на здивот.

Автор: Jouko Suonpää

Article ID: ebm00875 (038.024)

© Duodecim Medical Publications Ltd

1. EBMG Guidelines 07.05.2010 Essential evidence plus, www.essentialevidenceplus.com/content/ebmg?page=39&results=20&class=none&resource=G
2. Упатството треба да се ажурира еднаш на 7 години.
3. Предвидено е следно ажурирање до 2017 година.